

עאיריט לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 37 ♦ שבת שובה - יום הכיפורים

נקודות אור

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב ד' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל

דרשו על כך, שבא המקטרג ואומר לקב"ה כיצד באה לעם ישראל הישועה ע"י התשובה, הרי 'בשוב ד' שבות עמו' - התשובה הרי מגיע ע"י התעוררות ממרום ולא בהתעוררות של עם ישראל עצמם וא"כ לא מגיעה להם ישועה בזכות כך

לכן, נותן לנו דוד המע"ה עצה, 'יגל יעקב ישמח ישראל', שבני ישראל ישמחו בתשובה שהם עושים ושמחה זו תוכיח שבאמת אנחנו רוצים לשוב לאבינו שבשמים אפילו בלי שיעוררו אותנו מן השמים, אלא ששאר שבעיטה מעכב ורק לכן אנחנו צריכים להתעוררות ממרום

הגות שאבעס'

בעוד כמה ימים נעמוד כולנו ונאמר שוב ושוב וידוי, 11 פעמים נכה על חטא... ועל חטא...

ולעיתים רבים וטובים, לא מבינים למה אני צריך לומר כ"כ הרבה פעמים שאני כ"כ גרוע ולא בסדר.

אז יש לי חידוש בשבילך ---

'וידוי' - אינו הקראת כתב האישום ע"י הנאשם, תוך שאני מבין ומפנים כמה רוע יש בי וכמה אני לא טוב ולכן עלי לחזור מיד להיות בסדר ולקבל על עצמי להיות תמיד צדיק ועובד ד' אמיתי, בלי לעשות שטויות.

וידוי זה משהו אחר בכלל ---

בוידוי, אני אומר שטעיתי ושמעתי בקול היצה"ר ועכשיו אני רוצה לשוב הביתה חזרה, לשוב לאני' האמיתי בחזרה, אני כבר לא מזדהה עם מה שהיה בעבר, אני כעת חדש ולא מעוניין במעשים האלו שעשיתי [וידוי זה מל' הפסוק 'וידו אבן', שזרקים את העבירות ולא מזדהים איתם. וגם מלשון 'תודה' ו'הודאה', שיש לי הכרה ברורה שהייתי לא בסדר בלי הצטדקויות ותירוצים]

בוידוי' אני לא אומר בפה את מה שאני באמת, אלא בדיוק הפוך, אני אומר 'מה הייתי', ומצהיר על רצוני להיפרד מזה, ועל כך שאני רוצה מקום אחר ולא את מה שכשלתי בו.

ומכיוון שאני יודע שטעיתי והלכתי למקומות לא טובים ולא נכונים, אני מתחרט על כל מה שהייתי לא בסדר.

והשלב השלישי הוא 'קבלה לעתיד', קבלה לעתיד זו לא שבועה בלב שלנצח לא יהיו נפילות, היצר הרע לא הולך לשום מקום, הוא נשאר איתנו, כי זה חלק מהסיפור של העולם כאן, שיש יצר ומתגברים עליו ומתרוממים, אלא 'קבלה לעתיד' היא רצון פנימי עמוק יחד עם תדר מעשי, שאני שייך להשם, ומקבל עלי את עול מלכותו, כי אני מבין שאני שלו ורוצה לעשות את רצונו ברצינות, ולכן יכול יודע תעלומות להעיד שלא אשוב לזה החטא לעולם, כי אכן לפי מצבי כעת אני באמת לא ישוב ומה שאח"כ היצה"ר הפיל אותי שוב זה משהו חדש.

'תשובה' זה לקחת אחריות על המעשים שלי, ולהשתנות. תשובה זה להתברך, לא להאמין לתפיסות הפנימיות שאי אפשר להשתנות והראיה שבשנה שעברה שוב נפלתי בדברים של שנה לפני כן, שזו תפיסה של ילד קטן שחושב שברגע שמבינים משהו אז הכל משתנה, אבל האמת היא שלמרות שבוודאות בהמשך השנה אני יפול במשהו, עדיין אני נקרא שב בתשובה וד' חפץ בתשובתי.

אבל עדיין צריך להבין, למה לא מספיק להתוודות פעם אחת, פעמיים, שלש?? למה 11 פעמים??

תתאר לעצמך שיש לך חבר שחשבת שבגד באמונך ומאחורי הגב שלך דיבר עליך וגרם לך נזק והחלטת לא לדבר איתו מילה, לא הגעת אפילו לחתונה שלו וכשראש הכולל בירר אצלך אודותיו אמרת רק 'תראה, אני לא יודע, אבל הוא לא נראה לי מתאים, אולי פחות ישיביש...'

והנה, לאחר כמה שנים, אתה מגלה שהוא היה נאמן לך באש ובמים גם בתקופות הקשות ביותר והדבר היחיד שהוא עשה מאחורי גבך, זה לדאוג לך, הוא דיבר עם חברים כשהיית חולה שישלחו לך סיכומים ופינוקים, הוא דאג לאברך ששוחח אתך והרים אותך בזמן שהיית על הקרשים.

אתה מתקשר לחבר ומבקש להיפגש, ובפגישה אתה אומר לו 'אני כל כך מתבייש, אתה כל הזמן חשבת עלי ודאגת לי בכזו אהבה ומסירות ואני במקום זה התרחקתי והרחקתי אחרים ממך, אני ממש לא יודע אפילו איך לבקש סליחה' והחבר עדין הנפש מרגיע אותך 'זה בסדר, כולם טועים, אולי באמת היינו צריכים לדבר יותר פתוח וגם לי יש חלק בזה...!' ואתם נפרדים בחיובך ומיץ וידידות אמיתית.

והנה, לאחר שבוע אתה פוגש בפארק הסמוך לביתך חבר מהישיבה והוא מספר לך לפי תומו 'אני זוכר שאז שאבא שלך לא הרגיש טוב, שמוליק ארגן מנייני תפילה, שעות לימוד בין הסדרים עם מילגה וכו''

ואז שוב, בום! איך יכולתי להתנהג אליו ככה?? איזה לא נעים!! איך יש לי פנים לדבר איתו??

ובערב, אני שוב מתקשר לשמוליק ומתחנן בדמעות שישלח לי, ומסביר שאני לא מבין מה עבר עלי אז ומה חשבת, וכששמוליק שואל 'אבל כבר אתמול ביקשת סליחה והתפייסנו...!' אני עונה 'נכון, אבל היום פגשתי את מנחם והוא סיפר לי מה עשית כשאבא שלי היה חולה ואז הבנתי יותר איזה חבר היית והרגשתי שאני חייב לבקש ממך שוב סליחה'

ואז, בבין הזמנים הקרוב, אי שם בצפון הארץ, אתה פוגש את איציק ותוך כדי העלאת הזיכרונות מימי הישיבה הוא אומר לך 'זוכר שאחרי החתונה מישהו עקץ אותך ב 250000 ש"ח?', 'בטח זוכר, הייתי בטוח שאני הולך לגלגל חובות עד זיבולא בתרייתא' אני עונה, 'ואיך זה נגמר' שואל איציק, 'היה לי בתיבה מכתב עם הסכום ופתק ממי שעקץ שהוא מבקש סליחה.'

ואז איציק אומר לי 'יש לי בשבילך סקופ, מי שעקץ אותך לא החזיר ולא חשב להחזיר אפילו שקל, מי שעשה מיני דינר וגייס את הכסף וארגן מישהו שיתן את כל הכסף של ההו"ק בפעם אחת היה.... שמוליק'

ושוב אתה מתקשר בערב לשמוליק ומבקש להיפגש, ובפגישה אתה רק מחבק את שמוליק ובוכה ובסוף בשפתיים רועדות מוציא את המילה 'סליחה', היום אני מבין הרבה יותר כמה היית טוב כלפי ואיך הייתי עיוור כשהלכתי אחרי התחושות שלי... איך לא נעים לי... ממש אין לי מילים...

ולכן, אנחנו מבקשים סליחה, ואז נעצרים שוב להרגיש ומבינים כמה ד' היטיב איתנו וכמה מה שמובן מאליו בכלל לא מובן מאליו ומרגישים מחדש צורך לבקש סליחה, ושוב נעצרים להרגיש ומבינים שגם את החסד הזה ד' עשה איתי וגם פה הוא דאג לי ושוב מבקשים סליחה ושוב... ושוב...

חכמתכם ובינתכם

הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן אמר בדרך דרש על הפסוק 'אני הגבר ראה עני בשבט עברתו אותי נהג וילך חשך ולא אור, אך בי ישוב יהפוך ידו כל היום', שנרמז כאן דברים נוקבים כנגד המשכימין בערב יה"כ ונוטלים תרנגול וסובבים אותו על ראשם כמנהג ישראל, אך לבס בל עמם.

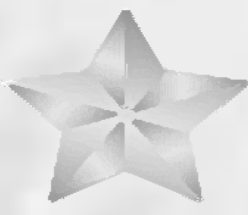
אני הגבר זה התרנגול הנקרא גם גבר ראה איש עני במעשיו (אין עני אלא בדעת) בשבט עברתו שעבר עבירה, וכדי להינצל אותי נהג וילך -סובב אותי סביב לראשו כשעדיין חושך ולא אור קודם עלות השחר, אולם אינו מעורר את לבו לתשובה, והוא חושב שאך בי ישוב - שרוצה לתלות התשובה רק בי התרנגול, אזי אפילו אם יהפוך ידו כל היום ויאמר 'זה חליפתי' לא יועיל לו כלום, כי עיקר הטעם למנהג זה הוא להתעורר, לחזור ולהתקרב אל השי"ת.

"כולל כבר יש", מבשר בעלי בשמחה, כשאני חוזרת מהעבודה, "עכשיו רק צריך לראות איך מגיעים אליו."
 "מה זאת אומרת איך?", גלגלי המח שלי נעים ביחס הפוך לנייפות שמלווה אותי מהעבודה. הכולל הוויטיק של בעלי נסגר בסוף הזמן הקודם, ובין שלל המטלות הבוטרות של ערב פסח נוצרה עוד אחת-לאחר כולל מתאים.
 בחסד ד' אפשר לסמן וי על הצלחת המשימה, אבל המשפט שנוסף לבשורה ממלא את האוויר בסימני שאלה צפופים.
 "הכולל ממוקם בישבו הסמוך", מבאר בעלי, זה הגיוני בעיר הצפונית בה אנו מתגוררים. ישובים קטנים מקיפים אותנו, וכוללים נפתחים בהם מתוך רצון להחיות את החיים החדדים שבמקום. "ביררתי עליו. הוא כולל מעולה, אברכים מצוינים וברמה גבוהה."
 "אבל איך תגיעי לשם?" אני מנסה לאתר קצוות ולא בדיוק מצליחה.
 "זה מה שאמרת", החיוך נוגע בי רק במעט. "אוטובוסים לא באים בחשבון, ולא רק מבחינת התדירות הנמוכה". ברור, בן תורה לא יכול לנסוע באוטובוסים המוניים וחילוניים שבלאו. "מוניות זה עסק יקר מדי. גם החזקה רכב."
 "ואין מישוהו נוסף שמגיע לכולל מכאן?"
 "לא שידוע לי. גם בעלי עסקים עושים את המסלול הפוך. מגיעים מהישבו לעבודה בעיר. לא להפך."
 משום מה אני מרגישה כמו חידה שעלי לפצח אותה ולא בדיוק מצליחה. "אז מה עושים?" אני חוזרת שוב לנקודת ההתחלה.
 "נחשוב על פתרון."
 הרוגע של בעלי מצליח להפשיר אותי, צהלות הילדים שאבות אותי אל היומיום, והשעון הדוהר מאלץ אותי להתרכז במשימות העכשוויות.
 —
 "אני חושב על אופניים חשמליות"
 "אופניים חשמליות?" אני מתבלבלת לרגע. בשנייה שלאחר מכן אני זכרת בכולל המרוחק. רעיון טוב, אם לא המחיר הכרוך ברכישה שכזו; בפרט כשהוא נשרך אחרי ההוצאות האדירות של פסח.
 "זה המוצא הטוב, בנתונים הקיימים", המילים מרפרפות בין אדי כוס הקפה. "נבקש לפרוס את מחיר לתשלומים נוחים, ונצליח להתמודד גם עם ההוצאה הזו."
 אני תולה חיוך שמנסה לגעת באוזניים, ומהנהנת להצעה. מי שנותן את הכסף ללחם ולחלב, עשיר דיו כדי לשלם את האופניים שיובילו את בעלי ללימוד התורה.
 ביום חמישי האופניים כבר חונים בפתח הבניין. מנעול אימתני כרוך עליו. "שנים עשר תשלומים", מדגדגות המילים באוזניי. "בהחלט נוכל לעמוד בכך". אני בולעת את גודלן של האופניים, ושמחה לשמוע את סירובו הנחרץ של בעלי לתחנוני הילדים. "אלו לא אופניים למשחק", הוא מבהיר, ובאופן הברור ביותר. "אלו מיועדות רק לנסיעה לכולל."
 "לא כדאי להעלות אותן הביתה?" הלב שלי מאותת פתאום. "הם יקר. נורא. חבל שיקרצו לאי מי מהרחוב."
 "לא מאמין שזו בעיה שישארו כאן", מחווה בעלי דעה. "אני קושר אותן עם מנעול חזק וטוב. זה גם אזור מרכזי למדי. לא מאמין שיהיה מי שיעז להתחיל עם גניבה במקום."
 האופניים נותרות למטה, ואני מתחילה להתארגן לקראת שבת.

גירת הרגליים לא אופיינית לבעלי; בוודאי שלא בשבת. וכשלמראה השפוף נוספות המילים בטון רפוי, מנתר לי מיתר בלב. לא כך הוא חוזר מהתפילה. קרה משהו. השאלה מה.
 "הכל בסדר?" החרדה מזנקת מגרוני. בעלי מניד את ראשו בתנועה בלתי מחייבת. יהודה קופץ במקומו, מתעלם מהאישונים המהירים שבעלי שולח לכיוונו. אני מצליחה לזהות אותן. "האופניים", הוא פולט בהתרגשות סוערת. "הם נגנבו."
 "נגנבו?" אני מתקשה לעכל את המילה. "אבל הם קשורות במנעול חזק וטוב, ובאיזור מרכזי", חוזרת על הטענות של בעלי מיום חמישי.
 שפתיו של בעלי מתעקלות בעגמומיות. "ריתכו את המנעול", הוא מקצר בהסבר. "כנראה שבכל זאת הייתי נאיבי מדי."
 "נישט שאבעס גירעט", המילים חוזרות למחשבותיי, מאלצות אותי להרפות ולסיים לערוך את השולחן, ולהינות מקדושת השבת.
 —

יום ראשון מוצא אותי באותו מצב מדוכדך.
 חשוקת שפתיים אני ניצבת מול מסך המחשב בעבודה. ידי מרחפות על המקלדת, אבל אני לא באמת מצליחה לעבוד. המח שלי דוקא כן. הגבב ההוא, שחייב לבוא על עונשו; האופניים שחייבות לחזור אלינו; רכישת אופניים נוספת, שהפעם היא באמת מעבר ליכולתינו. הכל מתנגד לשרטוטים חסרי פשר על הדף שליד במחשב. אולי לחפש אופניים למכירה ביד שניה, וכך לאתר את הגבב מפרסם את מציאתו. אולי לתלות מודעות המבקשות מידע על אופניים פוטנציאליות שמסתובבות באזור. אולי ואולי.
 ולתוך סבך הרעיונות חוזר השם שלי, קוטע את כל הדמיונות. ראש הצוות מזמנת אותי. בוודאי. עובדת ששלוש שעות לא עושה כלום חוץ מלבהות במסך המחשב, ראויה לנדיפה.
 רגלי גוררות אותי למשרד של ראש הצוות. לחשושים נשפכים מבעד לדלת. אני מציצה לחדר וכדהמת לפגוש שם גם את המנהלת. לא מגיע לי שימוע, גם אם היום לא תפקדתי, אני קומצת אצבעות בזעם. מסדירה לרגע את הנשימה, ובפסיעה אמיצה אני בפנים.
 "את יודעת למה קראנו לך?", מברת ראש הצוות.
 "זו לא אשמתי", הלבה שהתערבלה בתוכי ביממה האחרונה מתיזה אבני בזלת. "גם את לא היית מצליחה להתרכז אם היו נגנבים לך אופניים חשמליות חדשות שמשאירות אותך רק עם חובות. אפילו פעם אחת לא השתמשנו בהם. פעם אחת!", המילים לוחטות, נשפכות ללא הבחנה. כאילו ראש הצוות והמנהלת אחראיות למחדל או לגניבה.
 "גילה, אני לא מבינה על מה את מדברת", ראש הצוות מניחה את ידה על גבי ידי. אני מצליחה להבחין שהטון אינו נזוף.
 "למה קראתן לי?" אני מרגישה מטופשת, מודעת שהמילים והכעס שלי כבר יצאו משליטתי, ויתכן שכלל לא הגיעו ליעד הנכון.
 המנהלת מנפנפת במעטפה עם לוגו החברה, כאילו היה דגל הניצחון. "את יודעת שאחת לחצי שנה נבחרת אחת העובדות לקבל מענק על עבודה מסורה."
 "הפעם זו אני?" הלב קוראים לתחושה הזו. אולי תדהמה או הפתעה. לא נדיפה, לא שימוע, רק מענק הצטיינות.
 "אהה", החיוך של ראש הצוות נוגע בעיניים, מחייב אותי לנהוג כמוה.
 המנהלת שולפת את ההמחאה מהמעטפה. 10000 ש"ח רשומים בו. אני צובטת את עצמי בחשאי, מתקשה להאמין למציאות הזו. הכסף לאופניים החדשות הגיע ובמזומן. הישר מידו הרחבה.
 "אבל מה אמרת על אופניים?" המנהלת מתעקשת להיתפס לקטנות.
 אני מתארת בקצרה את סאגת האופניים המתישה, ומסיימת באקורד מודה. יש לנו כסף לאופניים חדשות.
 ראש הצוות מחליפה מבט מהיר עם המנהלת, אני לא יכולה שלא להבחין בכך.
 "תקשיבי", הפעם תורה של המנהלת. "בעיקרון, הצ'ק היה אמור להגיע אליך ביום חמישי". היא לוקחת אוויר, ואני לא מבינה לאן היא חותרת. "אבל היה עומס לא רגיל, כך שהמטלה הזו נדחקה הצידה. המתנה בסבלנות עד ליום ראשון."
 "תארי לעצמך שהיית מקבלת את המענק כבר ביום חמישי", ראש הצוות חותכת את ההקדמה של המנהלת. "ובשבת נגנבו האופניים. הצער על האובדן הכספי היה גדול. המענק היה מתעמם איכשהו, כי הרי כבר היה מתוכנן לך מה לעשות אתו. דוקא העיכוב הלא צפוי, הוא שמאפשר לך לשמוח עוד יותר במענק, ולהרגיש מן 'פיצוי' על גניבת האופניים...."
 אני עוקבת אחר סביב ההתפתחויות ונעצרת. מה לי לחשב חשבוננו של עולם? הלא הבורא עושה זו בצורה מפעימה....

סלח לנו אבינו כי חטאנו
 מדוע זה שחטאנו זו סיבה לסלוח לנו?
 אדרבה אם חטאנו זו סיבה שנצטרך לעבוד קשה כדי לקבל סליחה?
 וכעין זה מצאנו בנוסח הסליחות 'וסלחת לעוונינו כי רב הוא' ושאלו המפרשים שם, האם זה שעשינו הרבה עבירות זו סיבה לסלוח לנו?
 ואולי אפשר לומר, שהקב"ה לא מחכה לסגור איתנו חשבון ולא רוצה להעניש אותנו, אלא רוצה שנתוודה- נודה על האמת וניפרד מהעבירות שעשינו, ולכן כשאנחנו ניגשים לתפילה ולא מנסים להכחיש ולהסתיר, אלא אומרים בפה מלא 'חטאנו', עשינו הרבה עוונות, אות הוא שאנו מכירים בכך שטעינו ואנחנו רוצים לשוב וזו סיבה שד' ברחמיו המרובים ירצה לסלוח לנו

שונה הלכות

התניית הסליחה בחיזוק רוחני
 אדם שביקש סליחה מפלוני (דמות תורנית) על העוול שעשה לו והוא אינו מוכן למחול אלא בתנאי שמבקש הסליחה יקבל על עצמו להתחזק במצוות מסוימות או בלימוד תורה, האם חוב על מבקש הסליחה לציית לדרישתו על מנת שישלח לו? ומה הדין כשהחיזוק שהנפגע מבקש הוא בדברים שמהווים תיקון לזק שנוצר מהפגיעה?

אשמח לקבל הערות והארות וכן בקשות לקבלת העלון באימייל
 gmail.com@8404494
 0548404494
 זאב כץ